

Rusmiddelpolitisk handlingsplan

Røst kommune 2024 - 2028

Røst skal være en trygg og trivelig kommune å bo i

Innhold

Helhetlig rusmiddelpolitisk handlingsplan	4
Nasjonale føringer og lovgrunnlag	4
Nasjonale føringer	5
Lovgrunnlag	5
Røst kommunes arbeid med planen	6
Beskrivelse av rusmiddelsituasjonen	6
Definisjon av rusmiddel	6
Alkoholbruk i Norge.....	7
Konsekvenser av pandemien.....	7
Status for salg- og skjenking av alkohol i Røst.....	8
Alkoholbruk blant ungdom.....	9
Alkoholbruk blant unge i Nordland	9
Alkohol og helse	9
Alkoholpolitiske virkemiddel	10
Narkotikabruk.....	10
Oversikt over bruk av illegale rusmidler i den norske befolkningen	10
Narkotikabruk blant ungdom	11
Narkotika og helse.....	11
Virkemidler mot narkotikabruk	12
Rusmiddelpolitiske mål og strategier.....	12
Nasjonale strategier og mål.....	12
Norsk alkoholpolitikk	12
Opptrappingsplan for rusfeltet.....	12
Strategier og mål for Røst kommune	13
Tiltak for å nå de kommunale målene	14

Kartlegging.....	14
Forebygging	14
Tidlig innsats.....	15
Tjenester til personer med rusproblemer	16
Retningslinjer for salg og skjenkebevilning samt kontrolltiltak i Røst kommune.....	17
1. Innledning.....	17
2. Målsetting.....	17
3. Bevillingsplikt.....	17
4. Bevillingsperioden	17
5. Generelle bestemmelser	18
6. Krav til søknad	18
7. Krav til innhenting av opplysninger	18
8. Krav til skjenkesteder	18
9. Skjenketider	19
10. Krav til salgssteder.....	20
11. Sanksjonsprosedyrer	20
12. Tilsyn og kontrollutvalg	21
13. Gebyrer.....	21
14. Delegasjon	21
15. Kompetansekrav og alkoholpolitisk drøftingsarena	22

Helhetlig rusmiddelpolitisk handlingsplan

Alle kommuner er pålagt å utarbeide en alkoholpolitisk handlingsplan, jf. alkoholloven § 1-7d. Kommunens forvaltning av alkoholloven er et viktig virkemiddel for å fremme folkehelse. I Røst har skjenkepolitikken inngått som et deltema i en samlet rusmiddelpolitisk handlingsplan, sammen med strategier for forebyggende tiltak på rusfeltet.

Rusmiddelpolitisk handlingsplan er en temaplan som har som hensikt å samordne kommunens rusmiddelpolitikk og satsninger på området. Planen er et tverrsektorielt redskap der ulike interesser hos innbyggere, tjenestemottakere, næringsliv med flere synliggjøres. Planen skal ha en reell kobling til overordnede planer. I tillegg gjelder nasjonale føringer for området.

Planens hovedformål er å sikre systematisk arbeid med rusforebyggende tiltak, skjenkepolitiske tiltak, og oppfølgingstiltak for rusavhengige. Planen er i tillegg ment å gi oversikt over eksisterende tiltak for forebygging og oppfølging av rusmiddelmisbruk, samt gi en beskrivelse av aktuelle behov for nye tiltak.

Tiltaksdelen skal evalueres og rulleres jevnlig. Gjennomføring av tiltak skjer mellom annet gjennom vedtak av budsjett og økonomiplan. Tiltak i planperioden vil derfor kunne være gjenstand for endring.

Nasjonale føringer og lovgrunnlag

Hovedlinjene i den nasjonale rusmiddelpolitikken trekkes opp i stortingsmeldingene 30 (2011-2012) *Se meg! En helhetlig rusmiddelpolitikk* og 15 (2022–2023) *Folkehelsemeldinga— Nasjonal strategi for utjamning av sosiale helseforskjellar*. Hovedmålene i rusmiddelpolitikken er å redusere negative konsekvenser av rusmiddelbruk for enkeltpersoner, for tredjepart og for samfunnet og bidra til flere friske leveår for befolkningen.

Nasjonale føringer

- [Meld. St 30 \(2011-2012\) Se meg! En helhetlig rusmiddelpolitikk](#)
- [Meld. St. 15 \(2022–2023\) Folkehelsemeldinga— Nasjonal strategi for utjamning av sosiale helseforskjellar](#)
- [Meld. St. 23 \(2022–2023\) Opptappingsplan for psykisk helse \(2023–2033\)](#)
- [Prop. 1 S \(2023–2024\) – regjeringen.no](#)
- [Prop. 15 S Opptappingsplan for rusfeltet \(2016-2020\)](#)
- [Prop. 92 L \(2020–2021\) - rusreform – opphevelse av straffansvar m.m.](#)
- [Nasjonal alkoholstrategi - En helsefremmende og solidarisk alkoholpolitikk 2021–2025](#)
- [Nasjonal strategi mot hepatitter 2018-2023](#)
- [Hepatitt C skal elimineres som folkehelseproblem i Norge](#)
- [Nasjonal overdosestrategi 2019-2022](#)
- [Overdosestrategien forlenges – regjeringen.no](#)
- [Sammen om mestring – veileder i lokalt psykiatrisk helsearbeid og rusarbeid for voksen](#)
- [Rusbehandling \(TSB\) - Helsedirektoratet](#)

Lovgrunnlag

- [Lov om omsetning av alkoholholdig drikke m.v. \(alkoholloven\)](#)
- [Forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv. \(alkoholforskriften\)](#)
- [Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen \(sosialtjenesteloven\)](#)
- [Lov om folkehelsearbeid \(folkehelseloven\)](#)
- [Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. \(helse- og omsorgstjenesteloven\)](#)
- [Lov om helsepersonell m.v. \(helsepersonelloven\)](#)
- [Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker \(forvaltningsloven\)](#)

Røst kommunes arbeid med planen

Kommunedirektøren nedsatte en tverretattlig arbeidsgruppe med oppdrag om å utarbeide utkast til rusmiddelpolitisk handlingsplan for Røst kommune. Planen skal inneholde både

- en del om hvilken alkoholpolitikk kommunen bør føre, og
- en del om ruspolitiske strategier og virkemiddel i bredere forstand.

Arbeidsgruppen bestod av følgende:

- Enhetsleder Helse og omsorg Rannfrid Myran (leder)
- Folkehelsekoordinator Kristian Stråmyr (sekretær)
- Psykiatrisk vernepleier Anette Jakobsen
- Konstituert helsesykepleier Elaine Isaksen

Beskrivelse av rusmiddelsituasjonen

I arbeidet med Rusmiddelpolitisk handlingsplan benytter kommunen statistikk omkring rusmidler, ungdom- og ulike brukergruppers levekår. Mellom annet hentet fra [folkehelseinstituttets temaside om alkohol](#) og [folkehelseinstituttets temaside om rusmidler, doping og avhengighet](#).

I tillegg er ofte [Ungdata](#) og [BrukerPlan](#) viktige verktøy for kommuner som ønsker å kartlegge omfanget og karakteren av rusmiddelproblematikk. Røst kommune har ikke gjennomført slike undersøkelser. En god sammenstilling av statistikken på folkehelseområdet finnes i [folkehelseprofilene for kommuner og fylker](#) som folkehelseinstituttet utgir hvert år.

Politiet publiserer årlig en [narkotikastatistikk](#) laget av Kripos som viser hvordan samfunnet utvikler seg når det gjelder narkotika, legemidler og dopingmidler.

Definisjon av rusmiddel

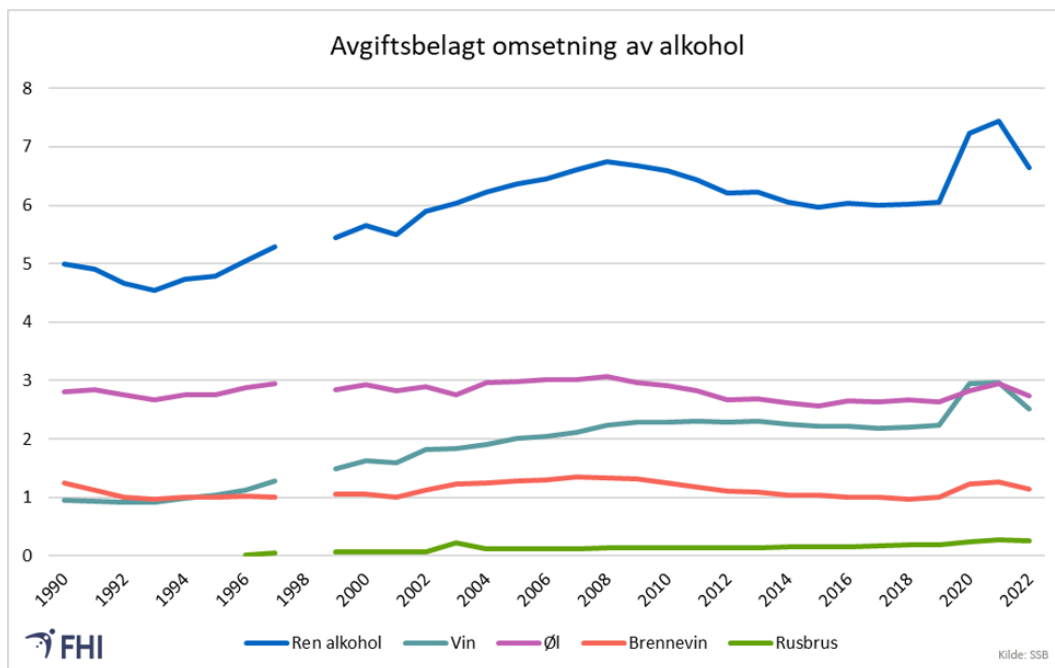
Som rusmiddel regner vi alkohol, vanedannende legemiddel og ulovlige rusmiddel (narkotika) som blant annet cannabis, amfetamin, heroin og kokain.

Alkoholbruk i Norge

I 2022 falt det avgiftsbelagte salget til 6,64 liter ren alkohol per innbygger, 15 år og eldre. Av det avgiftsbelagte salget (i liter ren alkohol per innbygger, 15 år og eldre) utgjorde:

- øl 2,73 liter
- vin og hetvin 2,52 liter
- brennevin 1,14 liter
- sider og rusbrus 0,26 liter

Det var nedgang i salg av alle alkoholprodukter, men nedgangen var klart størst for vin med 14,9 %. Det avgiftsbaserte salget av øl og brennevin ble redusert med henholdsvis 7,1 % og 3,7 %.

Avgiftsbelagt omsetning av alkoholdige drikkevarer, liter ren alkohol per innbygger, 15 år og eldre, 1990-2022. Kilde: SSB, 2023. (for 1998 mangler omsetningstall).

Konsekvenser av pandemien

Da Norge «stengte ned» i de første månedene av COVID-19-pandemien, var det mange som endret alkoholkonsumet sitt ([Alcohol Use during the COVID-19 Pandemic](#)). Nesten 1 av 3 (29,9 prosent) rapporterte at de drakk mindre, mens nesten 1 av 6 (13,3 prosent) rapporterte at de drakk mer. Kvinner, yngre og de som var bosatt i Oslo rapporterte oftere at de hadde endret alkoholkonsumet sitt og drukket enten mer eller mindre enn tidligere.

De som hadde et lavt konsum før pandemien, var mer tilbøyelige til å drikke mindre, mens de som hadde et høyt konsum før pandemien, var de som oftest rapporterte at de drakk mer under pandemien. De vanligste årsakene til å drikke mindre var mindre samvær med venner og sjeldnere besøk på restaurant, bar, eller kafe. Viktige grunner som ble oppgitt til å drikke mer var behov for å unne seg selv noe godt og færre praktiske konsekvenser av å drikke mer.

Status for salg- og skjenking av alkohol i Røst

Oversikt over hvor mange liter alkohol ble solgt og skjenket i 2022

Solgt øl og rusbrus	36772,42
Skjenket øl og rusbrus	3241,76
Skjenket vin og sterkøl	1173,02
Skjenket brennevin	176,94

Oversikt over hvor mange liter alkohol ble solgt og skjenket i 2023*

Solgt øl og rusbrus	38675,45
Skjenket øl og rusbrus	*
Skjenket vin og sterkøl	*
Skjenket brennevin	*

*Det mangler omsetningsoppgave for 2023 fra ett av kommunens skjenkesteder.

Salgs- og skjenkekontrollene som har blitt gjennomført i perioden i henhold til alkoholloven har ikke avdekket noen alvorlige brudd på loven. Salg- og skjenketider blir overholdt.

Alkoholbruk blant ungdom

Data fra den europeiske skoleundersøkningen «European School Project on Alcohol and other Drugs» (ESPAD) viser at røyking og drikking blant 15–16 år gamle skoleelever viser tegn til nedgang, men det er bekymringer over potensielt risikabelt cannabisbruk og utfordringene med ny vanedannende atferd.

Ungdommens alkoholbruk har hatt en jevnt nedadgående tendens siden årtusensskiftet, men nå ser det ut til at nedgangen har stoppet opp. I 2019 oppga 16 prosent at de hadde drukket 5 alkoholenheter eller mer ved samme drikkesituasjon i løpet av de siste 30 dagene, en nedgang fra 55 prosent i 1999. Norske 15–16-åringere befinner seg dermed i det nedre sjiktet sammenlignet med annen europeisk ungdom også når det gjelder bruk av alkohol. Resultat fra alle de europeiske deltakerlandene finner man på [nettsiden til ESPAD](#).

Alkoholbruk blant unge i Nordland

UngData-undersøkelsen fra 2022 viser at blant elever i videregående skole i Nordland drikker 35 % alkohol minst månedlig. 68 % har vært tydelig beruset minst én gang siste tolv måneder. Andel ungdom i videregående skole som har vært tydelig beruset siste tolv måneder øker fra VG1 til VG2 (fra 56 % til 83 %).

Foresatte sine holdninger og normer til bruk av alkohol har stor betydning for ungdommene sin atferd, og kunnskapsspredning av tilknyttet perspektivet om viktigheten av å fremstå som positive rollemodeller bør derfor prioriteres. Les mer om dette her «[Å ha mammas stemme med på fest](#)».

Alkohol og helse

Alkohol har store negative konsekvenser for samfunnet og forårsaker betydelige helsemessige skader. Både tidligere og nyere forskning viser at omfanget av alkoholrelaterte skader i befolkningen henger sammen både med det samlede alkoholkonsumet i befolkningen og med drikkemønsteret ([Public health thinking around alcohol-related harm](#)).

Risikoen for alkoholrelaterte skader og problemer er høyest for dem med et høyt alkoholinntak og/eller hyppige beruselsesperioder. Sammenhengen mellom beruselse og skadevirkninger er særlig tydelig når det gjelder vold, trafikkskader og andre ulykker. For denne type skader kan størstedelen av skadeomfanget tilskrives dem med forholdsvis

lavt/moderat forbruk, mens de som drikker ofte/daglig med moderat til høyt forbruk har størst risiko for alkoholrelatert sykdom.

Det nasjonale målet er å begrense alkoholforbruket i befolkningen og å øke befolkningens kunnskap om sammenhengen mellom alkohol og helse. Med utgangspunkt i forbruket i 2010 er det et globalt NCD-mål å redusere skadelig alkoholbruk med 10 prosent innen 2025.

Alkoholpolitiske virkemiddel

Flere virkemiddel kan være effektive for å begrense alkoholforbruket og forebygge helsemessige og sosiale skader i befolkningen:

- Alkoholpolitiske virkemiddel, som begrenset tilgang til alkohol og høye priser
- Innskrenking av skjenketidene
- Opplæring av servitører kombinert med kontroller og sanksjoner
- Lav promillegrense for bil- og båtførere kombinert med kontroller og sanksjoner når forskriftene blir brutt

Opplysnings- og holdningsskapendetiltak, slik som kampanjer i media, undervisningsopplegg i skolen og rådgiving fra helsemyndighetene, er blant de mest utbredte og populære tiltakene, men har liten eller ingen effekt når det gjelder å redusere forekomsten av alkoholrelaterte skader ([Effectiveness and cost-effectiveness of policies and programmes to reduce the harm caused by alcohol](#)).

- Les mer: [Forebyggende tiltak på alkoholfeltet](#) (Alkohol i Norge [nettbasert rapport]).

Narkotikabruk

Narkotika blir definert som ulovlige rusmidler. Noen reseptbelagte legemidler defineres som rusmidler, og det forekommer også ulovlig omsetning av disse.

Oversikt over bruk av illegale rusmidler i den norske befolkningen

- Cannabis* er det mest brukte illegale rusmidlet i Norge. En av fire har prøvd cannabis i løpet av livet, mens rundt 5 prosent oppgir å ha brukt cannabis i løpet av de siste 12 månedene.
- Nylig cannabisbruk – siste år eller siste måned – er mest utbredt i de yngste aldersgruppene.
- Cannabisbruken blant unge voksne har vært stabil de siste årene.

- I motsetning til tidligere år, var det små forskjeller mellom menn og kvinner i bruk av cannabis i 2022.
- De sentralstimulerende stoffene kokain, ecstasy/MDMA og amfetaminer er de mest brukte illegale rusmidlene etter cannabis. Også disse stoffene er mest utbredt blant menn og i de yngste aldersgruppene.
- Bruken av kokain blant unge voksne har økt noe de siste årene.

Datagrunnlaget er Folkehelseinstituttets (FHI) årlige spørreundersøkelser som gjennomføres av Statistisk Sentralbyrå (SSB).

**Cannabis er en samlebetegnelse for alle produkter som kan framstilles fra cannabisplanten. Hasj og marihuana er de vanligste typene cannabis. Cannabis er et ulovlig rusmiddel i Norge.*

Narkotikabruk blant ungdom

- Cannabis er det mest utbredte illegale rusmidlet blant norske ungdommer.
- Etter nesten 10 år med stabile trender, var det i 2019 en økning i andelen ungdommer som oppga cannabisbruk.
- Sammenlignet med andre land i den europeiske skoleundersøkelsen, er Norge blant landene med de laveste andelene rapportert cannabisbruk.
- I overkant av 1 % oppga noen gangs bruk av andre narkotiske stoffer.
- Noe over 2 % rapporterte bruk av nye psykoaktive stoffer (NPS)* i løpet av siste 12 måneder.

Hovedfunn fra ESPAD-undersøkelsen.

** Nye psykoaktive stoffer (NPS) er betegnelsen for stoffer som ikke er regulert gjennom internasjonale narkotikaavtaler. De vanligste stoffgruppene blant NPS er syntetiske cannabinoider og syntetiske katinoner.*

Narkotika og helse

- Hyppig og langvarig narkotikabruk medfører risiko for både akutte og kroniske helseskader og problemer.
- Den alvorligste konsekvensen er tidlig død. I gjennomsnitt har 265 personer dødd årlig i Norge de siste 10 årene som en direkte konsekvens av sitt forbruk av narkotiske stoffer. I Norge har overdoser vært den nest viktigste årsak til død for menn under 50 år.
- Narkotikabruk er også forbundet med sosiale skader, for eksempel marginalisering og konsekvenser av kriminalitet.

Virkemidler mot narkotikabruk

Tiltak for å forebygge rusmiddelbruk og relaterte problemer bør sees i et helhetlig perspektiv og inngå i en helhetlig politikk. Kommunen har færre virkemidler for narkotika enn for alkohol fordi det aller sterkeste virkemiddelet – forbud – allerede er tatt i bruk. Når det gjelder å forebygge narkotikabruk, har kommunene få virkemidler med dokumentert god effekt.

Fra forskning om alkohol og legemidler vet vi at redusert tilgjengelighet reduserer bruken, og dette gjelder trolig også for narkotika. Et lokalt brukermiljø innebærer at det i kommunen vil være en viss tilgang til ulike narkotiske stoffer. Hjelpetiltak som reduserer det lokale brukermiljøet kan derfor tenkes å bidra til å begrense rekrutteringen til narkotikabruk.

Rusmiddelpolitiske mål og strategier

Nasjonale strategier og mål

Norsk alkoholpolitikk

Det overordnede målet med rusmiddelpolitikken er å redusere de negative konsekvensene rusmiddelbruk har for enkeltpersoner, tredjepersoner og samfunn.

Norge har en restriktiv alkoholpolitikk sammenlignet med de fleste europeiske land. De viktigste virkemidlene er bevilgningssystemet, vinmonopolordningen, reklameforbudet, aldersgrenser og avgiftspolitikken. Regjeringens nasjonale alkoholstrategi slår fast at hovedlinjene i alkoholpolitikken skal videreføres. Regjeringen slutter opp om Verdens helseorganisasjons globale mål om 10 prosent reduksjon av skadelig bruk av alkohol innen 2025 (sammenliknet med 2010), jf. denne strategien.

Opptappingsplan for rusfeltet

Regjeringen ønsker en helhetlig opptappingsplan for rusfeltet som tar for seg de tre innsatsområdene tidlig innsats, behandling og ettervern/oppfølgingstjenester, med følgende fem hovedmål:

1. Sikre reell brukerinnflytelse gjennom fritt behandlingsvalg, flere brukerstyrte løsninger og sterkere medvirkning ved utforming av tjenestetilbudet.
2. Sikre at personer som står i fare for å utvikle et rusproblem skal fanges opp og hjelpes tidlig.

3. Alle skal møte et tilgjengelig, variert og helhetlig tjenesteapparat.
4. Alle skal ha en aktiv og meningsfylt tilværelse.
5. Utvikle og øke bruken av alternative straffereaksjoner og straffegjennomføringsformer.

Strategier og mål for Røst kommune

Røst kommunes målsetting bygger på de nasjonale målene. Hovedmålet er videreført fra de tidligere lokale planene på rusfeltet at «Røst skal være en trygg og trivelig kommune å bo i».

Delmål

- Tydelig folkehelseperspektiv
- Tilgjengelige tjenester og sosial inkludering
- Forpliktende samhandling og brukerinnflytelse
- Ivaretagelse av barn og pårørende
- Redusert tilgjengelighet av rusmidler

Tiltak for å nå de kommunale målene

Kartlegging

Tiltak	Tidspunkt	Ansvar
Lokalt rusforum bestående av NAV, Politiet, psykiaritjeneste, lege og folkehelsekoordinator	Årlig	Psykiatri
Vi skal øke vår kompetanse om rus og samfunnsøkonomiske konsekvenser av rus	Gjennomgående	Folkehelsekoordinator/kommuneoverlege
Kartlegge rusmiddelbruk blant skoleelevene i Røst	Hvert år	Leder oppvekstsenter
Kartlegge omfanget av rusrelaterte skader	Annethvert år	Kommuneoverlege
Kartlegge personer med etablerte rusproblemer gjennom undersøkelsen Brukerplan	Ved behov	Lege/psykiatri/NAV med hjelp fra KORUS

Forebygging

Tiltak	Målgruppe	Tidspunkt	Ansvar
Flere rusfrie arrangement for ungdom	Ungdom		Ungdomsrådet
Videreføre satsingen « Røstungen i fokus »	Barn og unge	Løpende	Røst frivilligsentral
Opprettholde og styrke junior- og ungdomsklubben	Barn og unge	Løpende	Ungdomsklubbleder
Oppfordre næringslivet til	Generelt		Folkehelsekoordinator

alkoholfrie arrangement			
Prioritere rusfrie tilbud til barn og unge ved søknad om kommunale midler	Barn og unge		Stabsleder service- og støttetjenester
Kommunen skal ikke gi alkohol i gaver	Generelt		Kommunedirektør
Gjennomføre opplegget «snakk om rus» eller tilsvarende på skolen	Ungdom	Hver høst	Leder oppvekstsenter
Møte med skjenkestedene	Skjenkesteder	Årlig	Folkehelsekoordinator/Politiet
Vi skal videreutvikle Av-og-til-arbeidet	Hele befolkningen		Folkehelsekoordinator/ Av-og-til-koordinator
Vi skal øke kompetansen om rus blant ansatte som jobber med barn og unge, voksne og eldre.	Hele befolkningen, arbeidsgivere, organisasjoner og utsalgssteder		Rus- og psykiaritjenesten / folkehelsekoordinator / leder oppvekstsenter

Tidlig innsats

Tiltak	Målgruppe	Tidspunkt	Ansvar
Informasjon om barnehage og skolepersonalets meldeplikt	Barnehage- og skolepersonell		Leder oppvekstsenter
Klargjøre ungdomsklubsleders meldeplikt og ansvar			Leder oppvekstsenter
Følge opp AKAN	Personer med rusproblemer		Stabsleder service- og støttetjenester

Tjenester til personer med rusproblemer

Tiltak	Tidspunkt	Ansvar
Tilby individuell plan		Lege/psykiatri/sosialtjeneste
Henvise til Tverrfaglig spesialisert behandling (TSB) ved behov		Lege/sosialtjeneste
Følge opp personer under rusbehandling og lage plan for ettervern før utskrivelse		Lege og psykiatritjeneste
Informere om rettigheter for tannbehandling og oppdatere liste til tannlege over personer med rett til gratis tannpleie		Psykiatritjenesten
Innlede samarbeid med rus-enheten i Bodø		Psykiatritjenesten
Invitere AA til Røst		Psykiatritjenesten

Retningslinjer for salg og skjenkebevilling samt kontrolltiltak i Røst kommune

Gjelder perioden 01.10.2024 - 30.09.2028

1. Innledning

I henhold til alkoholloven plikter alle kommuner å utarbeide en handlingsplan. Handlingsplanen er kommunens retningslinjer for håndtering av salgs- og skjenkebevillinger i kommunen og er således førende for all saksbehandling av søknader om salgs- og skjenkebevillinger.

2. Målsetting

Røst kommune har som målsetting for sin alkoholpolitikk at denne skal legge opp til en praksis som vektlegger sosiale- og helsemessige hensyn overfor befolkningen. Alkoholpolitikken skal også fungere som næringsmessig virkemiddel i kommunen.

3. Bevillingsplikt

Etter alkoholloven § 1-4a kan salg, skjenking og tilvirkning av alkoholholdig drikk bare skje på grunnlag av bevilling.

Selv om det ikke betales et vederlag når det skjenkes alkohol er det likevel bevillingsplikt for skjenking av alkoholholdig drikk, jf. alkoholloven § 8-9 på steder og lokaler som er allment tilgjengelig for offentligheten. Unntak fra denne bevillingsplikten kan gis dersom eier, leier, driver eller ansatt disponerer lokalene til eget bruk til sluttet selskap.

4. Bevillingsperioden

Tidligere har salgs- og skjenkebevillingene vært fornyet hvert 4 år. Alkohollovens § 1-6 er imidlertid endret og åpner for en forlenged bevillingsperiode slik:

Kommunen kan beslutte at bevillinger etter første og annet ledd likevel ikke skal opphøre, men gjelde videre for en ny periode på inntil fire år forutsatt at alkoholpolitisk handlingsplan er revidert.

Røst kommunestyre har generelt vedtatt at alminnelige bevillinger forlenges til å gjelde for en ny fireårsperiode uten behandling når alkoholpolitisk handlingsplan er revidert. Likevel kan det hvert fjerde år pålegges enkelte bevillingshavere å søke om fornyet bevilling, på bakgrunn av hvordan bevillingen er utøvd. En slik sak kan legges frem for kommunestyret

dersom kommunedirektøren finner det nødvendig eller dersom kommunestyret selv bestiller det.

5. Generelle bestemmelser

Ved vurdering av bevilling kan følgende forhold tillegges vekt:

- skjenke- og salgsstedets karakter
- antall skjenkesteder
- driftskonsept
- beliggenhet
- lokalmiljø
- lokalenes egnethet og bruk for øvrig
- målgruppe
- trafikk- og ordensmessige forhold
- negativ erfaring med tidligere driftsform
- næringspolitiske hensyn

6. Krav til søknad

Søknader om salgs- og skjenkebevilling skal leveres elektronisk. Nødvendig dokumentasjon som skal følge søknaden fremgår av søknadsskjemaet. Søker er selv ansvarlig for at nødvendig dokumentasjon følger søknaden. Frist for behandling av søknad på bevillinger som skal framlegges politisk er 3 måneder.

7. Krav til innhenting av opplysninger

- Det skal i alle saker innhentes minimum vandelsopplysninger fra politi og sosialtjenesten/NAV.
- Ved søknad om permanent skjenkebevilling skal i tillegg innhentes minimum opplysninger om evt. utestående merverdiavgift og skatt.
- Skjønnsvurdering ved bemerkninger fra politi og skatt skal tillegges stor vekt.
- Har ny bevillingshaver gått konkurs må det sjekkes at det ikke er noen sammenheng mellom tidligere og ny bevillingshaver.

8. Krav til skjenkesteder

Det kreves en serveringsbevilling og en klar profil for skjenkestedet.

Følgende virksomheter innvilges ikke alminnelig skjenkebevilling og i alminnelighet heller ikke skjenking ved enkeltanledning:

- serveringstilbud med en driftsprofil som hele eller deler av døgnet fremstår som snackbar, gatekjøkken, kiosk eller lignende.
- bensinstasjon eller serveringssted i umiddelbar tilknytning til bensinstasjon.
- idrettshaller (Det kan gis unntak ved større kulturarrangementer og kommuneomfattende folkefester).
- steder lokalisert tett ved alkoholfrie fritidstilbud.

Andre krav:

- Utendørs skjenking skal være fysisk avgrenset med gjerde eller annet som på forsvarlig vis omslutter hele skjenkearealet. Kommunen skal godkjenne avgrensningen.
- Bevillingshaver skal ikke ha noen form for pengespill i lokalene hvor det skjenkes alkohol.
- Innehaver skal være ansvarlig for sitt nærområde i forhold til forsøpling og støy.
- Hensiktsmessig støyskjerming skal gjennomføres.
- Lokalene må være godkjent for sitt bruk og i samsvar med reguleringsbestemmelser, jfr. plan- og bygningsloven. Det kan likevel gis dispensasjon fra kravet for en bestemt periode dersom bevillingshaver legger frem planer til bygningsstyremaktene for tiltak slik at lokalet kan oppfylle lovens krav. Kravet kan etter en konkret og individuell vurdering fravikes ved behandling av saker om ambulerende skjenkebevillinger etter alkohollovens § 4-5 og enkeltanledninger.
- Det er ikke tillatt med musikk eller underholdning på uteserveringen etter kl. 23.00.
- Ivareta grunnleggende krav til smittevern etter vedtak fra myndighetene.

Det kan gis kommunal skjenkebevilling til båter/skip for alle alkoholgrupper etter en konkret og individuell vurdering.

9. Skjenketider

- Forskrift om salgs- og skjenketider for alkoholholdig drikk mv. gir føringer for skjenketid i Røst kommune.

I de saker som er delegert kommunedirektøren, kan de innenfor gjeldende tidsramme, begrense skjenketidene i alle vedtak dersom det av folkehelse- eller sikkerhetsmessige grunner vurderes nødvendig. Eksempelvis kan beliggenhet, arrangementets størrelse og arrangementets konsept føre til behov for slike særskilte vurderinger og bestemmelser.

Det er tillatt å servere mat og ikke-alkoholholdig drikke utenom skjenketidene.

10. Krav til salgssteder

- Bevilling kan gis til dagligvarebutikker der hovedvekten av varesortimentet er dagligvarer.
- Lokalene må være godkjent for sitt bruk og i samsvar med reguleringsbestemmelser, jfr. plan- og bygningsloven. Det kan likevel gis dispensasjon fra kravet for en bestemt periode dersom bevillingshaver legger frem planer til bygningsstyresmaktene for tiltak slik at lokalet kan oppfylle lovens krav.
- Alkoholforskriften § 3-4 sier:

Det kan ikke gis salgsbevilling for alkoholholdig drikk til bensinstasjon eller kiosk.

Med «bensinstasjon» forstås utsalgssted som i det vesentlige selger bensin, olje og andre varer som er nødvendig for drift av eller vedlikehold av motorkjøretøyer og motorbåter. Med «kiosk» forstås utvalg som i det vesentlige selger kioskvarer.

- Overnevnte er ikke til hinder for at det kan gis bevilling til øl-utvalg i butikker hvor varesortimentet ikke på noe vis kan forveksles med bensinstasjon eller kiosk, og ellers har et konsept som er forenelig med slikt salg.
- Forskrift om salgs- og skjenketider for alkoholholdig drikk mv. gir føringer for salgstid i Røst kommune.
- Virksomheten må ha godt synlig informasjon om aldersbestemmelser og legitimasjonsplikt.

11. Sanksjonsprosedyrer

Alkoholforskriftens kapittel 10 omhandler nytt prikkbelastningssystem innført fra 2016.

Hovedregel her er at det skal ilegges det antall prikker forskriftens § 10-3 angir.

- Dersom det foreligger helt spesielle og svært formildende omstendigheter, kan det likevel vedtas å tildele færre prikker for en overtredelse.

- Dersom det foreligger svært skjerpene omstendigheter, kan det likevel tildele flere prikker for en overtredelse.

Sanksjonsmyndigheten skal utøves i tråd med alkoholforskriftens kapittel 10. Ved brudd på alkohollovgivningen skal det gis:

- Skriftlig varsel og vedtak om prikkbelastning.
- Vedtak om inndragning.

En bevilling kan inndras etter alkohollovens § 1-8 for resten av bevillingsperioden, eller for en kortere periode, dersom vandelskravene i alkohollovens § 1-7b ikke lenger er oppfylt, eller dersom bevillingshaver ikke oppfyller sine forpliktelser etter alkoholloven eller bestemmelser gitt i medhold av den. Det samme gjelder ved overtredelser av bestemmelser gjort i eller i medhold av annen lovgivning når bestemmelsene har sammenheng med alkohollovens formål.

12. Tilsyn og kontrollutvalg

Tilsyn med salgs- og skjenkestedene reguleres iht. alkoholforskriftens kapittel 9.

- Kommunedirektøren gis fullmakt som kontrollorgan.
- Det kan innhentes uttale fra politi og skatte- og avgiftsmyndighetene som kontrolltiltak.

13. Gebyrer

For alminnelige skjenkebevillinger, enkeltanledninger og ambulerende skjenkebevillinger (lukket selskap) fastsettes gebyr til satsene iht. alkoholloven, § 6-2 i alkoholforskriften og kommunens til enhver tid gjeldende prislister.

14. Delegasjon

I medhold av kommuneloven § 13-1, 6. ledd gis kommunedirektøren myndighet til å fatte vedtak i enkeltsaker etter alkoholloven med forskrift i saker som ikke er av prinsipiell betydning såfremt kommunestyret ikke har bestemt noe annet.

Som prinsipielle/politiske saker regnes:

- Nye permanente salgs- og skjenkebevillinger.

- Vesentlige endringer i bevillingen med nåværende bevillingshaver eller ny bevillingshaver. Som vesentlig menes:
 - Mer enn 50% økning i antall sitteplasser inne eller ute.
 - Utvidelse av uteplass i tettbebygde område som må antas at naboer vil bli sjenert av på en slik måte at de vil ønske å kunne påvirke saken.
 - Endring av skjenketid ut over det som er vanlig ellers i samme område og med samme konsept.
- Nye større bevillinger for enkeltanledninger eller ved vesentlig utvidelse fra tidligere år. (Over 1000 deltakere eller ut over 4 dager).
- Tildeling av færre prikker enn hovedregel i loven tilsier
- Tildeling av flere prikker enn hovedregel i loven tilsier, når ikke dette anses som en hastesak.
- Inndragning av bevilling på grunnlag av prikkbelastning, når dette ikke anses som en hastesak. Om vilkårene til vandel i alkoholloven ikke lenger er oppfylt skal sak om inndragning av bevilling forelegges kommunestyret.

15. Kompetansekrav og alkoholpolitisk drøftingsarena

Formannskapet fungerer som alkoholpolitisk drøftingsarena. Formannskapet kan på eget initiativ ta opp alkoholpolitiske problemstillinger. Administrasjonen kan likedan ta opp problemstillinger med formannskapet på dette feltet.

Kommunen gir veiledning og kontrollerer bevillingshavere kontinuerlig i henhold til gjeldende lover og forskrifter, samt lokale bestemmelser. Kommunen gjennomfører også egne koordineringsmøter med større arrangører sammen med andre aktuelle myndigheter.

Forskrift om salgs- og skjenketider for alkoholholdig drikk mv., Røst kommune, Nordland

Hjemmel: Fastsatt av Røst kommunestyre med hjemmel i lov 2. juni 1989 nr. 27 om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. (alkoholoven) § 3-7 og § 4-4..

§1.Skjenking av alkoholholdige drikker, jf. alkoholoven § 4-4

Følgende definisjoner legges til grunn, jf. forskrift av 8. juni 2005 nr. 538 § 1-1:

- a. Alkoholholdig drikk gruppe 1: Drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol.
- b. Alkoholholdig drikk gruppe 2: Drikk som inneholder over 4,7 og mindre enn 22 volumprosent alkohol.
- c. Alkoholholdig drikk gruppe 3: Drikk som inneholder mellom 22 og 60 volumprosent alkohol.

Skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2 kan skje fra kl. 10.00 til kl. 02.00 på hverdager og kl. 10.00 til kl. 24.00 på søn-, hellig- og høytidsdager.

Skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 3 kan skje fra kl. 13.00 til kl. 02.00 på hverdager og kl. 13.00 til kl. 24.00 på søn-, hellig- og høytidsdager.

Skjenket alkohol skal være konsumert senest 30 minutter etter at skjenketiden opphørte.

§ 2.Salgstid for alkoholholdig drikk gruppe 1 (alkoholholdig drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol)

Fra 1. mai – 31. desember kan salg og utlevering av alkoholholdig drikk gruppe 1 skje fra kl. 08.00 til kl. 18.00. På dager før søn- og helligdager skal salget opphøre kl. 15.00. Dette gjelder ikke dagen før Kristi Himmelfartsdag.

I vintersesongen fra 1. januar til 30. april kan salg og utlevering av alkoholholdig drikk gruppe 1 skje fra kl. 08.00 til kl. 20.00. På dager før søn- og helligdager skal salget opphøre kl. 18.00. Dette gjelder ikke dagen før Kristi Himmelfartsdag.

Søn- og helligdager, 1. og 17. mai er salg av alkoholholdig drikk gruppe 1 ikke tillatt.

§ 3.Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. oktober 2024.